

KOMMENTAR TIL WWF - SJØMATGUIDEN 2014

23. juni 2014 offentliggjorde WWF i Norge sin sjømatguide for 2014, 2 år etter siste revisjon (2012). Det nye i årets sjømatguide er at reker fra Skagerrak og Nordsjøen har fått rødt lys.

WWF sin sjømatguide er en forbrukerveiledning, hvor rødt lys er definert som «styr unna».

Når forbrukeren blir presentert for rødt lys for reker fra Skagerrak og Nordsjøen, stiller forbrukeren seg naturlig nok spørsmål:

1. Er rekene farlige å spise?
2. Er rekene ulovlig fisket?
3. Er rekene utrydningstruet?

Men, det er ikke disse spørsmålene WWF reiser når organisasjonen bes om å utdype begrunnelsen for rødt lys.

Det WWF fremfører som bakgrunn for rødt lys er mangelfull forvaltning fra myndighetene. WWF ønsker at norske myndigheter regulerer rekefisket på en annen måte enn det som gjøres i dag. Her er imidlertid norske myndigheter og fiskeriminister Elisabeth Aspaker tydelig, og i et åpent møte i Den Svenske Fiskbranschs Riksförbund 23. mai i år uttalte hun: «I Norge gjør forvaltningen det arbeid som MSC (Marine Stewardship Council, miljøsertifisering grunnlagt av WWF og Unilever i 1996) gjør i Sverige, for at konsumentene skal kjenne seg trygge på at fisk og skalldyr kommer fra vedvarende, sikre bestander. Vi garanterer en bærekraftig forvaltning, takket være marin forskning og kontroll.»

Norsk fiskeriforvaltning er for øvrig internasjonalt svært godt anerkjent og veiledende for mange nasjoner, og det norske rekefisket i Skagerrak og Nordsjøen er regulert gjennom egen forskrift fastsatt av myndighetene. For båter over 11 meter er fisket lukket, hvilket vil si at du må ha lisens og kvote for å fiske. Det gis ikke ut nye lisenser.

Vi er glade for at WWF engasjerer seg i rekenæringen, men det er ikke WWF som bestemmer om et fiske er bærekraftig.

WWF vil til livs måten det fiskes reker på, med hovedargumenter som *dumping av småreker* og *bifangst av truede arter*.

Dumping av småreker

I norsk fiskeriforvaltning har det eksistert utkastforbud i en årrekke. Kontrollen med dette føres av Kystvakten som døgntkontinuerlig patruljerer fiskefeltene i Skagerrak og Nordsjøen. Fiskebåtene er pålagt sporing, slik at Kystvakten til enhver tid kan se hvor den enkelte fiskebåt oppholder seg.

Det kan legges til at EU innfører utkastforbud først i 1/1-2015, men her pågår det en hard kamp mellom de enkelte land og organisasjoner.

Fisket etter reker fører naturlig med seg små reker. De som ikke er store nok til koking, går til ferskspilling ved rekefabrikkene i Åna-Sira, Egersund, Göteborg eller Skagen. Rekeskallet males opp til mel.

Når det gjelder små reker under minstemålet for pilling har det alltid foregått et visst utkast. Dette tar ICES (Det internasjonale råd for havforskning) med i sine anbefalinger for årlige totalkvoter for reker. Vi vil imidlertid ikke slå oss til ro med det, men se på mulige løsninger for oppmaling av undermåls reke til rekemel. Rekemel er for øvrig ettertraktet i markedet for kosttilskudd og matproduksjon.

Bifangst av truede arter

Norsk fiskeriforvaltning pålegger norske fiskere å ilandføre all fangst. Kontrollen med dette på fiskefeltet utføres av Kystvakten. På landsiden kontrolleres dette av Fiskeridirektoratet og fiskesalgslaget.

Men, det er viktig å understreke at bifangst *er* lovlig, og en viktig del av kystfiskeriet langs Skagerrakkysten. Bifangst er strengt regulert gjennom kvoter og forskrifter. Overtredelser medfører inndragning.

I Skagerrak må alle fiskebåter bruke rist for utskilling av småfisk ved fiske utenfor 4 nautiske mil. Dette utgjør ca. 90 % av den totale fangstkapasiteten for reker. Det er av hensyn til sikkerhet ved gjennomføring av fisket og forhold i havet ellers som gjør at ikke alt rekefiske innenfor 4 nautiske mil skjer med rist.

Innovasjon og utvikling av rekefisket

Rekefiskere i Skagerrak og Nordsjøen har gått foran i utviklingen av mer selektive redskaper for fiske etter reker. Uavhengig av gjeldende forskrifter har man økt maskevidden i trålen fra 35 mm til 42 mm, man har testet ut forskjellige varianter av sorteringsrist for å unngå uønsket bifangst og man har andre pågående seleksjonsforsøk i Skagerrak. Det siste i nært samarbeid med det svenske og danske rekefiskeriet.

I tillegg har flere byttet til mer effektive propeller og maskiner for å redusere bruken av drivstoff. Rekestråling er et kostbart fiskeri.

Norske rekefiskere har for en tid tilbake, og vil i tiden som kommer, se på alternativer for å sertifisere rekefiskeriet. Selv om vi er sterkt bekymret for at demokratisk god norsk fiskeriforvaltning settes til side for andre ideelle organisasjoner og interessegrupperinger.

Avslutning og oppsummering

Når målet til WWF er å ramme norsk fiskeriforvaltning, synes «rødt lys» å være et dårlig virkemiddel. Å villedde forbrukerne til å tro at norske reker er farlig å spise, ulovlig fisket eller utrydningstruet er svært uheldig. Dette rammer rekeglade forbrukere og en sårbar rekeindustri.

I innledningen tok jeg til orde for forbrukerens bekymring vedrørende reker fra Skagerrak og Nordsjøen. En bekymring som har oppstått som en konsekvens av WWF sin sjømatguide for 2014. Jeg forstår forbrukeren godt. WWF har tyngde og lyttes til. Men, svaret på de 3 spørsmålene kan med trygghet, både fra forskerhold og norske myndigheter, besvares med et tydelig NEI. Det er *ikke* farlig å spise reker fra Skagerrak og Nordsjøen, rekene er *ikke* ulovlig fisket og rekene er *ikke* utrydningstruet. Dette kan selv WWF være enige i.

Kristiansand
26. juni 2014

Kjell-Arild G. Tøfte
Direktør
Skagerakfisk SA